

Л.А. Чурсіна,
О.М. Вербицький,
Є.О. Калінський

**ТОВАРОЗНАВСТВО
ТА ЕКСПЕРТИЗА
В МИТНІЙ СПРАВІ**

Л. А. Чурсіна, О. М. Вербицький, Є. О. Калінський

ТОВАРОЗНАВСТВО ТА ЕКСПЕРТИЗА В МИТНІЙ СПРАВІ

Навчальний посібник

Херсон
2012

УДК 620.2:339.543
ББК 30.609:65.428
Т 50

*Гриф надано Міністерством
освіти і науки України
(лист № 1.4/18-Г-2931 від 9.01.09)*

Рецензенти:

Семак Богдан Дмитрович — доктор технічних наук, професор кафедри товарознавства непродовольчих товарів Львівської комерційної академії.

Пугачевський Григорій Федорович — доктор технічних наук, професор кафедри товарознавства та експертизи непродовольчих товарів Київського національного торговельно-економічного університету.

Байдакова Людмила Іванівна — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри товарознавства та експертизи в митній справі Луцького національного технічного університету.

Чурсіна Л. А. та ін.

Т 50 Товарознавство та експертиза в митній справі. Навчальний посібник/ Л. А. Чурсіна, О. М. Вербицький, Є. О. Калінський. — Херсон, 2012-308 с.

ISBN 978-966-2660-23-4

У навчальному посібнику охарактеризовано головні аспекти товарознавства та експертизи в митній справі. У ньому подано структуру та характеристику української митної системи, розкрито роль товарознавства в митній справі. Навчальний посібник висвітлює комплекс питань, що виникають під час експертизи та оформлення товарів, які перетинають державний кордон України.

Посібник базується на знаннях дисциплін "Основи товарознавства виробів", "Основи митної справи" та законодавчої бази України. В основу навчального посібника покладено матеріали лекційних та лабораторних занять з дисципліни "Товарознавство та експертиза в митній справі".

Навчальний посібник може бути використаний студентами, які навчаються за спеціальністю 8.18010010 — Якість, стандартизація та сертифікація та за напрямом підготовки 6.030510 — Товарознавство і торговельне підприємництво. Посібник також може бути корисним для аспірантів, спеціалістів з товарознавства та широкого кола читачів.

ISBN 978-966-2660-23-4

© Чурсіна Л. А., 2011,
© Вербицький О. М., 2011,
© Калінський Є. О., 2011

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ І МИТНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ.....	7
1.1. Виникнення та становлення державної митної служби України.....	7
1.2. Визначення митної політики України.....	17
1.3. Завдання та принципи митної справи.....	19
1.4. Характеристика методів митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України.....	21
1.5. Принципова структура української митної системи.....	27
2. КЛАСИФІКАЦІЯ ТОВАРІВ ЯК МЕТОД ТОВАРОЗНАВСТВА В ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ.....	32
2.1. Класифікація як метод товарознавства.....	32
2.2. Принципи створення класифікації.....	33
2.3. Основні класифікаційні ознаки товарів.....	37
2.4. Міжнародне сімейство економічних класифікацій.....	43
2.4.1. Зв'язки між різними класифікаціями.....	45
2.5. Єдина система міжнародних класифікацій ООН і пов'язані з нею регіональні й національні класифікації.....	46
2.6. Класифікації видів економічної діяльності та продукції.....	46
2.6.1. Об'єднана система класифікацій видів економічної діяльності та продукції ISCAP.....	47
2.7. Класифікації видів економічної діяльності.....	48
2.7.1. Міжнародна стандартна галузева класифікація - ISIC Rev. 3.....	48
2.7.2. Статистична класифікація видів економічної діяльності в ЄС - NACE Rev. 1.....	50
2.8. Класифікації продукції.....	50
2.8.1. Міжнародна класифікація основних продуктів CPC.....	50
2.8.2. Статистична класифікація продукції за видами діяльності - CPA.....	52
2.8.3. Гармонізована система опису та кодування товарів - HS.....	53
2.8.4. Комбінована номенклатура - CN.....	54
2.8.5. Стандартна міжнародна торговельна класифікація - SITC Rev. 3.....	54
2.8.6. Класифікація за широкими економічними категоріями - BEC.....	55
2.8.8. Список продукції ЄС - PRODCOM.....	57
2.9. Український класифікатор товарів зовнішньоекономічної діяльності.....	57
2.9.1. Загальні відомості про українську товарну номенклатуру зовнішньоекономічної діяльності - УКТЗЕД.....	57
2.9.2. Класифікація товарів за правилами УКТЗЕД.....	58
2.9.3. Класифікація багатокomпонентних товарів.....	62
3. ТОВАРОЗНАВСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	63
3.1. Роль товарознавства в системі митного регулювання.....	63

4. МИТНА ЕКСПЕРТИЗА ТОВАРІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ.....	66
4.1. Вимоги країн до якості та безпеки товарів.....	66
4.1.1. Угода про технічні бар'єри в торгівлі.....	67
4.1.2. Угода про застосування санітарних і фітосанітарних заходів.....	67
4.1.3. Порівняльна характеристика угод про СФЗ і ТБТ.....	68
4.2. Роль експертизи в митній справі.....	70
4.3. Мета митної експертизи під час проведення митного контролю.....	75
4.4. Порядок проведення митної експертизи.....	80
4.5. Порядок здійснення приймальної експертизи одержуваної партії товарів за кількістю та якістю, а також за станом упаковки й маркування.....	81
4.6. Ідентифікація товарів під час митного контролю.....	83
4.7. Мито як податок на зовнішньоекономічну діяльність та види мита.....	84
4.8. Митна оцінка вартості товарів.....	87
4.9. Експертиза митної вартості товару.....	97
4.9.1. Порядок визначення митної вартості товарів, перемішуваних через державний кордон України.....	98
5. ВИЗНАЧЕННЯ КРАЇНИ ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРІВ З МЕТОЮ ПОДАЛЬШОГО МИТНОГО ОПОДАТКУВАННЯ.....	104
5.1. Диференціація митних ставок залежно від країни походження товару.....	104
5.2. Оформлення сертифікатів походження товарів.....	113
5.3. Правила визначення країни походження товарів.....	117
6. МИТНИЙ КОНТРОЛЬ Й ОЦІНКА УПАКОВКИ ТА ТОВАРІВ В УПАКОВЦІ.....	124
7. ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ.....	129
8. СПЕЦІАЛЬНІ ВИДИ КОНТРОЛЮ НА МИТНОМУ КОРДОНІ УКРАЇНИ.....	134
9. ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ.....	142
9.1. Митне оформлення товарів, перемішуваних фізичними та юридичними особами.....	142
9.2. Документи та відомості, необхідні для здійснення митного контролю.....	149
9.3. Порядок митного оформлення товарів.....	172
10. МИТНІ ПРОЦЕДУРИ ЕКОНОМІЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ.....	180
11 ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА.....	187
Лабораторна робота № 1. Визначення класифікаційних ознак харчових і промислових товарів.....	187
Лабораторна робота № 2. Проведення експертизи товарів у відповідності з обов'язковими митними вимогами.....	196
Лабораторна робота № 3. Проведення обліку операцій і матеріалів для переробки в митній оцінці товарів.....	208
Лабораторна робота № 4. Проведення оцінки харчових товарів в упаковці.....	219
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	225
ДОДАТКИ.....	239